

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁYMSTOKU**

Egz. Nr 1

**PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
Powiatowego Ośrodka Wsparcia
dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi
w Lipniaku 3, 16-402 Suwałki**

Białystok – październik – 2009 r.

PROTOKÓŁ

z kontroli kompleksowej Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Lipniaku 3, 16-402 Suwałki - przeprowadzonej w dniach 28 i 30 września oraz 1 października 2009r.

Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Lipniaku jest jednostką organizacyjną Powiatu Suwalskiego.

Adres siedziby Powiatowego Ośrodka Wsparcia: 16-402 Suwałki, Lipniak 3. Dyrektorem Ośrodka jest Pani Bożenna Jadwiga Chmielewska.

Kontrolę przeprowadziły – Ewa Feszler - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku oraz Mieczysława Nartowicz – kierownik zespołu – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku na podstawie upoważnienia Nr 388 z dnia 22 września br. (Nr PS.IX.KK.0939-388/09) wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Pana Andrzeja Kozłowskiego – Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej.

Przedmiot kontroli:

1. organizacja i warunki funkcjonowania Ośrodka,
2. pomieszczenia i wyposażenie Ośrodka,
3. postępowanie wspierająco-rehabilitacyjne i ocena jego wyników,
4. dokumentacja Ośrodka,
5. ocena poziomu i struktury zatrudnienia oraz kwalifikacji zatrudnionych pracowników w okresie od dnia 01.01.2008r. do dnia kontroli.

Ustalenia kontroli

I. 1. Organizacja i warunki funkcjonowania Ośrodka Wsparcia (akta sprawy nr 1)

Zgodnie z § 3 ust 2 Statutu Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Lipniaku (akta sprawy nr 2), stanowiącym załącznik do Uchwały Nr XLVI/271/06 Rady Powiatu w Suwałkach z dnia 31 sierpnia 2006 r., Ośrodek jest jednostką budżetową Powiatu Suwalskiego. Obszarem swojego działania obejmuje teren Miasta Suwałki i Powiatu Suwalskiego. Zadaniem Ośrodka, zgodnie z § 4 ww. Statutu jest wykonywanie zadań pomocy społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, a w szczególności pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi.

Zasady funkcjonowania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Lipniaku, stanowiący załącznik do Uchwały Nr LXXXI/167/08 Zarządu Powiatu w Suwałkach z dnia 9 grudnia 2008 r. (akta sprawy nr 3). Zgodnie z ww. Regulaminem do zadań Ośrodka należy pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz innym osobom niepełnosprawnym w stopniu lekkim lub umiarkowanym, u których jako schorzenie współistniejące występują zaburzenia psychiczne, integrowanie osób po przebytym kryzysie psychicznym ze środowiskiem oraz udzielanie im wsparcia w ich dążeniu do samodzielnego, pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Użytkownikami Ośrodka mogą być:

- 1/ osoby pełnoletnie z orzeczoną stopniem niepełnosprawności ze względu na chorobę psychiczną,
- 2/ osoby pełnoletnie z orzeczoną grupą inwalidzką wydaną przez ZUS lub KRUS, których historie choroby potwierdzają leczenie psychiatryczne,
- 3/ osoby, których stan zdrowia nie wskazuje na okoliczność hospitalizacji,
- 4/osoby, które zostały pozytywnie zweryfikowane przez Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej.

Użytkownik Ośrodka, zgodnie z § 11.2 Regulaminu ma prawo do uczestniczenia w życiu Ośrodka oraz korzystania w pełni z programu rehabilitacji do którego został włączony. Jednocześnie użytkownik ma obowiązek przestrzegać regulaminu Ośrodka oraz przyjętych w nim zasad porządkowych. W trakcie kontroli nie stwierdzono naruszania praw użytkowników.

Ośrodek jest czynny w ustawowo przyjęte dni robocze w godzinach **od 7³⁰ do 15³⁰**. Natomiast, Dyrektor Ośrodka w sprawie skarg i wniosków przyjmuje interesantów w każdy poniedziałek w godzinach **od 15³⁰ do 16³⁰**. **Biorąc pod uwagę fakt, że użytkownicy są dowożeni do Ośrodka i rozwożeni o 15³⁰, zasadnym jest określenie godzin przyjmowania Dyrektora w sprawie skarg i wniosków w godzinach pracy Ośrodka.**

Placówka dysponuje 42 miejscami pobytu dziennego i 14 miejscami hostelowymi.

W dniu kontroli na zajęcia organizowane przez Ośrodek uczęszczało 31 osób z decyzją administracyjną, w tym 2 osoby korzystały z hostelu. Nikt nie oczekiwał na przyjęcie do Ośrodka i hostelu.

Użytkownicy kierowani są do POW decyzją administracyjną Dyrektora PCPR w Suwałkach. PCPR ustala również zasady odpłatności za pobyt w Ośrodku. W toku kontroli ustalono, że cała dokumentacja indywidualna znajduje się w PCPR, w którym

przeprowadzono kontrolę doraźną w powyższym zakresie. W Ośrodku znajdowały się kserokopie tej dokumentacji.

Placówka jest koedukacyjna, z czego 61% stanowią mężczyźni. Wiek użytkowników jest bardzo zróżnicowany i plasuje się w przedziale wiekowym od 21 lat do 65 lat. Wśród użytkowników jedna osoba jest ubezwłasnowolniona całkowicie (jej opiekunem prawnym jest członek rodziny) i jedna osoba ubezwłasnowolniona częściowo (kuratorem wyznaczonym przez sąd dla tej osoby jest osoba niespokrewniona). Główne schorzenia mieszkańców to zaburzenia psychiczne, w tym schizofrenia. Wszyscy użytkownicy są osobami sprawnymi ruchowo i samodzielnie wykonują czynności życia codziennego oraz higieny osobistej.

W kontrolowanym okresie 6 osób otrzymało w 2009r. po raz pierwszy decyzje kierujące do Ośrodka. Pozostali użytkownicy korzystają z usług Ośrodka od: 2008r.- 5 osób, 2007r. – 7 osób, 2006r. -4 osoby, 2005r. -5 osób, 2004r.- 3 osoby, 2003r.- 1 osoba. Decyzje kierujące wydawane są na rok pobytu w Ośrodku lub stosownie do propozycji i opinii, którą przedstawi PCPR Zespół ds. Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej w Lipniaku. Decyzje kierujące do hostelu wydawane są na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

Prowadzona jest dzienna ewidencja obecności użytkowników w placówce. Na podstawie wybranych miesięcy, tj. kwietnia i września ustalono przeciętną miesięczną obecność użytkowników:

- w 2008 roku: - w miesiącu kwietniu wyniosła ona – 13,6, w miesiącu wrześniu 12,54, w analogicznym miesiącu w 2009 roku odpowiednio 14,2 i 16,95.

Należy stwierdzić, że frekwencja osób uczęszczających do Ośrodka w 2009 roku wzrosła w stosunku do roku 2008, jednakże jest ona bardzo niska.

Ośrodek zapewnia użytkownikom jeden ciepły posiłek dziennie, który jest przygotowywany w ramach treningu kulinarnego. Produkty do jego przygotowania zapewnia także Ośrodek. Osoby przebywające w hostelu mają zapewnione całodienne wyżywienie. Posiłki, w tym śniadanie i kolację mieszkańcy hostelu przygotowują sobie sami, natomiast obiad przygotowuje kucharka zatrudniona w Ośrodku.

Ponadto, w ramach zajęć kulinarnych użytkownicy przygotowują drobne napoje i posiłki. Produkty typu: kawa, herbata, cukier itp. zapewnia Ośrodek lub użytkownicy przynoszą swoje.

2. Pomieszczenia i wyposażenie

Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Lipniaku zajmuje ponad 3 ha powierzchnię na której znajdują się trzy oddzielne budynki. Przy wejściach do każdego budynku zniesione są bariery

architektoniczne. Natomiast bariery architektoniczne występują we wnętrzu dwóch pierwszych budynków w postaci schodów prowadzących na I piętro. Trzeci budynek pozbawiony jest w całości barier architektonicznych – w środku zamontowana jest winda przemieszczająca się przez wszystkie kondygnacje, podjazd, poręcze i uchwyty. Cały teren jest ogrodzony i zagospodarowany. Na placu wokół budynków zasadzone są drzewa i krzewy ozdobne, oczko wodne oraz miejsce na ognisko, grilla. Z tyłu za trzecim budynkiem znajduje się szkółka drzewek owocowych, którą zajmują się użytkownicy.

Budynki mają własną kotłownię z wmontowanymi kolektorami ciepła oraz hydrobotaniczną oczyszczalnię ścieków.

W pierwszym budynku (wcześniej budynek administracji) znajdują się następujące pomieszczenia:

A) na parterze:

- pokój psychologa i kierownika działu rehabilitacji społecznej i zawodowej,
- aneks kuchenny, wyposażony w niezbędny sprzęt, tj. kuchenkę elektryczną, zlew, szafki kuchenne, naczynia, czajnik bezprzewodowy, mikrofalówkę, mikser, lodówkę, stół, krzesła,
- jadalnia
- łazienka dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażona wabinę prysznicową, umywalkę, sedes,
- pokój księgowej połączony z magazynem i archiwum,
- pomieszczenie gospodarcze pod schodami,

B) na piętrze budynku zlokalizowane są:

- aneks kuchenny (mikrofalówki, lodówka, stół, szafki, krzesła); w tym aneksie osoby przebywające w hostelu przygotowują sobie posiłki,
- 3 pokoje, w tym jeden z łazienką wyposażoną w prysznic, sedes i umywalkę,
- toaleta wyposażona w bidet, umywalkę, znajduje się tu pralka, suszarka, deska do prasowania i kosz na brudną bieliznę,

W drugim budynku (rękodzieła i rzemiosła) znajdują się następujące pomieszczenia:

A) na parterze:

- pokój dziennego pobytu, w którym znajdują się: kominek, stolik, wypoczynek,
- pracownia komputerowa z 7 stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu, drukarka, kserokopiarka,

- pracownia papieru czerpanego (umywalka, prasa ręczna, sprzęt do czerpania papieru),
- pracownia plastyczna,
- 3 toalety wyposażone w umywalkę i sedes (jedna ogólnodostępna, przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, dwie – z podziałem na damską i męską – nieprzystosowane),
- pracownia wikliny i prostej stolarki (imadła, maszyny, umywalka;
- pracownia ceramiczna

B) na piętro prowadzą schody, znajdują się tam następujące pomieszczenia:

- wydzielona część holu z wypoczynkiem,
- pracownia plastyczna,
- pokój terapeutów,
- pracownia rękodzieła,
- toalety damska i męska, nieprzystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażone w sedes oraz umywalkę każda.

W trzecim budynku znajdują się następujące pomieszczenia:

A) na parterze:

- hol z wydzielonym miejscem do wypoczynku i na recepcję,
- 2 toalety- męska i damska, wyposażone łącznie 3 sedesy, pisuar, 4 umywalki,
- pokój administracyjny, toaleta przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- kuchnia,
- stołówka pełniąca funkcję sali konferencyjnej na 80 osób, wyposażona w sprzęt multimedialny,
- pokój dyrektora,
- gabinet lekarski,
- pokoje mieszkalne z łazienkami, tj. 4 pokoje dwuosobowe, jeden pokój jednoosobowy,

B) na I piętrze :

- sala do zajęć terapeutycznych,
- pokoje mieszkalne, przeznaczone na 5 miejsc hostelowych:
  - 2 pokoje dwuosobowe,
  - 1 pokój jednoosobowy
- pokoje mieszkalne, przeznaczone na miejsc :
  - 1 pokój czteroosobowy,

- 3 pokoje dwuosobowe,
  - 6 pokoi trzyosobowych,
  - 1 pokój jednoosobowy,
  - pomieszczenia gospodarcze,
- C) w piwnicy:
- kotłownia,
  - pomieszczenia do składowania suszu z ogrodu,
  - pokój kierowców z szatnią i łazienką,
  - pomieszczenie do prania, wyposażone w pralkę, magiel,
  - magazyn podręczny,
  - magazyn czystej bielizny,
  - magazyn brudnej bielizny,
  - sauna,
  - łazienka przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażona w sedes, 3 umywalki,
  - łazienka męska, wyposażona w sedes, pisuar, umywalkę,
  - sala przeznaczona na grotę solną,
  - pomieszczenie przeznaczone na kaplicę, w którym ksiądz katolicki odprawia msze św.,
  - sala do masażu,
  - sala gimnastyczna, wyposażona min. w : atlas, stepper, rowerki.

Na jednego użytkownika przypada nie mniej niż 6 m² powierzchni użytkowej Ośrodka. Pomieszczenia są czyste, estetycznie udekorowane pracami użytkowników, wykonanymi w ramach prowadzonych treningów i terapii.

Ośrodek posiada niezbędny sprzęt do przeprowadzania treningu samoobsługi i zaradności życiowej, w tym pralkę automatyczną, suszarkę, żelazko, deskę do prasowania, sprzęt do przyrządzania posiłków, sprzęt sportowo rekreacyjny i audiowizualny.

3. Postępowanie wspierająco-rehabilitacyjne i ocena jego wyników

a) prowadzone poradnictwo

Pracownicy Ośrodka świadczą użytkownikom oraz ich rodzinom różne formy poradnictwa, w tym poradnictwo socjalne i psychologiczne.

W ramach prowadzonego poradnictwa socjalnego, pracownicy Domu kontaktują się z rodzinami użytkowników. Udzielają informacji o dostępnych formach pomocy

instytucjonalnej, pomagają pisać wnioski i podania, kompletować niezbędne dokumenty. Współpracują z instytucjami szkolącymi w zakresie uczestnictwa użytkowników w szkoleniach, kursach, monitorują ich uczestnictwo w doksztalcaniu się.

Informacje o wspieraniu użytkowników i ich rodzin zawarte są w notatkach asystentów prowadzących oraz dokumentacji psychologa.

Wsparcie psychologiczne, psychoedukację oraz psychoterapię indywidualną i grupową świadczy użytkownikom 2 psychologów zatrudnionych w Ośrodku na podstawie umowy zlecenia. Pomocą psychologiczną objęci są wszyscy użytkownicy Ośrodka. W trakcie kontroli, podczas rozmów z jednym z psychologów, ustalono że z użytkownikami prowadzona jest terapia indywidualna i grupowa, zajęcia psychoedukacyjne oraz psychoterapia. Jeden z psychologów prowadzi grupy wsparcia dla użytkowników i ich rodzin. Z oddziaływań prowadzona jest dokumentacja zawierająca min. opinie użytkowników, opisy i uwagi po przeprowadzonych zajęciach.

Pomocą psychologiczną objęte są również rodziny użytkowników. Ustalono, że do wszystkich rodzin wysyłane są zaproszenia na spotkanie grupy wsparcia, ale nie wszystkie rodziny z nich korzystają. Z prowadzonej grupy wsparcia dla rodziców prowadzona jest dokumentacja.

Psycholodzy uczestniczą w pracach zespołu wspierająco-rehabilitacyjnego oraz dokonują oceny psychologicznej każdego użytkownika. W aktach indywidualnych każdego użytkownika znajduje się opinia psychologiczna.

Użytkownicy objęci są opieką psychiatryczną. Większość uczestników korzysta z Poradni Zdrowia Psychicznego w Suwałkach, funkcjonującej w ramach Specjalistycznego Psychiatrycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Suwałkach. W ramach współpracy, gdy zaistnieje taka potrzeba, lekarze psychiatry przyjeżdżają do Ośrodka. Pracownicy Ośrodka są w stałym kontakcie z lekarzami prowadzącymi w zakresie prowadzenia treningu farmakologicznego, ustalenia sposobu przyjmowania leków i monitorowania leczenia.

Ponadto, w Ośrodku w jednym z pomieszczeń zlokalizowany jest Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Medyczne Centrum Diagnostyczno – Lecznicze. Użytkownicy Ośrodka, korzystają z usług lekarza psychiatry z ww. Centrum, głównie poza godzinami pracy lekarzy z Poradni.

Opiekę pielęgniarską i treningi w zakresie higieny, zdrowia oraz leków zapewnia

użytkownikom pielęgniarka zatrudniona w POW na umowę zlecenie. Jest ona jednocześnie pracownikiem Poradni Zdrowia Psychicznego w Suwałkach, funkcjonującej w ramach Specjalistycznego Psychiatrycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Suwałkach. W związku z tym, że Poradnia obejmuje opieką większość użytkowników, pielęgniarka ta jest w stałym kontakcie z użytkownikami i ich rodzinami.

Po przeanalizowaniu dokumentacji indywidualnej użytkowników ustalono, że w aktach znajdują się oceny psychologa, dokonywane przed wydaniem decyzji użytkownikowi na pobyt w Ośrodku oraz po roku pobytu w placówce. W opiniach dokonywanych w placówce określono możliwości psychospołeczne użytkownika oraz jego umiejętności. Wskazano na kierunki dalszej pracy.

W celu jak najpełniejszej integracji społecznej i aktywizacji użytkowników pracownicy Ośrodka współpracują m.in. z:

- rodzinami i opiekunami użytkowników, pomagają rodzinom w uregulowaniu ich sytuacji socjalno-bytowej,
- Specjalistycznym Psychiatrycznym Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Suwałkach, koordynują leczenie użytkowników,
- Ośrodkami Pomocy Społecznej z powiatu suwalskiego i województwa podlaskiego,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Suwałkach w zakresie poszukiwania stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.
- Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warszawie,

W okresie objętym kontrolą użytkownicy uczestniczyli w wielu imprezach kulturalno-rekreacyjnych, organizowanych w Ośrodku oraz innych placówkach w Polsce (Akta sprawy Nr 4) min.: IV Przeglądzie Kolęd w Białymstoku, zabawie sylwestrowej, powitaniu wiosny, dniu matki i ojca.

Dostępność informacji o placówce dla mieszkańców powiatu:

Formy usług świadczonych w Ośrodku propagowane są w środowisku lokalnym, by zachęcić jak najwięcej osób potrzebujących do korzystania z tej formy wsparcia. Dostępność informacji o placówce realizowana jest poprzez:

- 1) broszury informacyjne – Ośrodek wydał broszury informacyjne, promujące Ośrodek. Wskazane są w nich pracownie terapeutyczne, warunki, jakie trzeba spełnić, aby stać się użytkownikiem Ośrodka i skorzystać z pobytu w hostelu.
- 2) stronę internetową – informacje o ofercie Ośrodka dostępne są na stronie internetowej

Starostwa Powiatowego w Suwałkach. Ośrodek jest na etapie tworzenia własnej strony internetowej,

3) informacje w mediach – Powiat Suwalski posiada wykupiony czas antenowy w lokalnym „Radiu 5” w każdy pierwszy piątek miesiąca. Są to jednogodzinne audycje radiowe, podczas których już dwukrotnie w tym roku był poświęcony czas dla Ośrodka. Ponadto, Dyrektor Ośrodka w Lipniaku współpracuje z dr Bogdanem Wieczorkiem, który prowadzi swoją audycję w „Radiu 5”, propagując działalność Ośrodka oraz wiedzę nt. schorzeń współistniejących z chorobami psychicznymi. Ponadto kilkakrotnie w br. ukazywały się reportaże na temat działalności Ośrodka w „Tygodniku Suwalskim”.

4) projekty – w Ośrodku realizowane są projekty, w ramach których organizowane są konferencje, festyny, spotkania integracyjne, uczestniczą w nich mieszkańcy gminy i powiatu, użytkownicy i ich rodziny. Ośrodek realizuje projekty:

I/ W 2008 r. Ośrodek otrzymał dofinansowanie i realizował zadanie pn. „Od zrozumienia do zatrudnienia”. Głównym celem tego zadania było łamanie stereotypów dotyczących osób chorujących psychicznie oraz możliwości tworzenia różnych form wsparcia środowiskowego i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi – seminaria skierowane do pracowników samorządowych, pracowników pomocy społecznej oraz członków społeczności lokalnych (mieszkańcy gmin) organizowane w poszczególnych gminach objętych zadaniem (9 gmin powiatu suwalskiego), z czego skorzystało ok. 108 osób. W tym samym zadaniu wsparcie w formie warsztatów otrzymało 16 osób niepełnosprawnych. Za realizację tego zadania Ośrodek Wsparcia w Lipniaku otrzymał nagrodę Ministra Pracy i Polityki Społecznej za dobre praktyki związane z tworzeniem form wsparcia w środowisku lokalnym.

II/ W 2009r. Ośrodek Wsparcia w Lipniaku wygrał konkurs na realizację zadania pn. „Poznajemy swoje możliwości. Aktywizujemy kompleksowo, podtrzymujemy rozwój umiejętności.” głównym celem jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

III/ W latach 2005 - 2008 Ośrodek był jednym z 12 Partnerów w Programie Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL w ramach Partnerstwa na Rzecz Rozwoju „Wchodzenie, utrzymanie, powrót na rynek pracy osób po chorobie psychicznej”. W ramach tego projektu Ośrodek koordynował realizację trzech zadań: 1. „Społeczne uaktywnienie, wprowadzenie w relacje międzyosobowe i przeciwdziałanie inwalidyzacji beneficjentów ostatecznych” – celem realizowanego w okresie od września do listopada 2006 roku była „Budowa systemu wsparcia beneficjenta ostatecznego i rodziny beneficjenta”, 2. „Plener beneficjentów ostatecznych z udziałem młodzieży szkół średnich” - zadania realizowane było w ramach celu „Pokonywanie negatywnych stereotypów społecznych, które powodują marginalizację

beneficjentów ostatecznych poprzez oddziaływania profilaktyczne skierowane na różne grupy społeczne: od dzieci i młodzieży, aż po grupy zawodowe”, 3. „Wsparcie beneficjentów ostatecznych w miejscu zatrudnienia – asystenci beneficjentów ostatecznych: grupa „aniołów” – realizowane było w ramach dwóch celów Partnerstwa – „Budowa systemu wsparcia beneficjenta ostatecznego i rodziny beneficjenta” i „Opracowanie mechanizmów prowadzących do zatrudnienia beneficjentów”, w okresie od kwietnia 2006 do 31 stycznia 2008; celem działania grupy „Aniołów” było poddanie beneficjentów projektu w okresie trwania zadania indywidualizowanym oddziaływaniom wspierającym mającym na celu włączenie ich różne formy uaktywnienia, terapii oraz w cykle szkoleń zawodowych, a także pomoc w trakcie procesu wchodzenia beneficjentów w zatrudnienie oraz utrzymanie ich w zatrudnieniu; wsparciem zostało objętych 127 osób po kryzysie psychicznym oraz członkowie ich rodzin.

IV/ W 2009r na bazie Ośrodka w Lipniaku realizowane są 3 projekty z zakresu aktywizacji obszarów wiejskich:

a) Realizowany przez Stowarzyszenie Pastwisko.org projekt pn.: Bliska pomoc – pomocni bliscy – promocja wsparcia osób psychicznie chorych powiatu suwalskiego”. W ramach tego projektu została zorganizowana we wrześniu 2009r konferencja z udziałem pracowników socjalnych, pielęgniarek środowiskowych oraz osób działających w społecznościach lokalnych a także osób psychicznie chorych i członków ich rodzin mająca na celu zwiększenie świadomości społeczności lokalnych o możliwości aktywizacji osób chorujących psychicznie. Następnym działaniem była organizacja festynu w ramach obchodów dnia solidarności z osobami chorymi na schizofrenię „Schizofrenia – otwórzcie drzwi”.

b) Projekt realizowany przez Stowarzyszenie „Nasza Suwalszczyzna” pn. „Uwierz w siebie i pomóż innym – aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w powiecie suwalskim” mający na celu integrację osób chorych psychicznie z działaczami z lokalnej społeczności oraz dziećmi z domu dziecka poprzez wspólne zajęcia w pracowniach Ośrodka Wsparcia.

c) Projekt realizowany przez Stowarzyszenie „Nasza Suwalszczyzna” pn: „Wyjść z domu – najważniejszy pierwszy krok”, którego celem jest aktywizacja osób chorujących psychicznie oraz członków ich rodzin którzy nie korzystali dotychczas z żadnych form wsparcia poprzez organizację im zajęć oraz pomocy m.in. psychologicznej w Ośrodku Wsparcia w Lipniaku.

V. Ośrodek współpracując z Stowarzyszeniem Miłośników Suwalskiego Parku Narodowego oraz naukowcami z ogrodu botanicznego Polskiej Akademii Nauk w Powsinie stworzył na

bazie działki uprzednio przygotowanej ok. 1ha sadu pn „Kolekcja starych odmian drzew owocowych” dzięki temu uczestnicy, mieszkańcy wsi Lipniak, Dubowo oraz pracownicy ośrodka pozyskali nowe kwalifikacje tj. zakładanie sadu, pielęgnacja, okulizacja (wszczepianie oczek drzewek do podkładek), itp.

Działania pracowników ukierunkowane są w głównej mierze na readaptację społeczną i zawodową użytkowników. Współpracując z Powiatowym Urzędem Pracy w Suwałkach Ośrodek organizuje na swojej bazie staże zawodowe dla podopiecznych dzięki czemu w 2008r 4 osoby niepełnosprawne zdobyły nowe kwalifikacje zawodowe.

Wydarzenia z życia Ośrodka i jego podopiecznych dokumentowane są w kronice Domu.

b) indywidualny plan postępowania wspierająco – rehabilitacyjnego

Zgodnie z § 8 ust 1 Regulaminu Organizacyjnego w Ośrodku funkcjonuje Zespół Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej, w skład którego wchodzi psycholog, terapeuci, pracownik socjalny, lekarz psychiatra. Zgodnie z § 8 ust.3 ww. Regulaminu pracami zespołu kieruje powołany przez dyrektora pracownik Ośrodka. **Ustalono, że funkcję tę pełni osoba zatrudniona na stanowisku inspektora w dziale finansowo-księgowym, której w zakresie czynności powierzono koordynowanie pracami ww. Zespołu.**

Do zadań Zespołu należy:

1. ocena stanu wyjściowego i dobór uczestników,
2. określenie wszechstronnego programu rehabilitacji i terapii,
3. określenie kierunków szkoleń zawodowych dla pensjonariuszy przy współpracy z PUP,
4. monitorowanie i koordynowanie różnych form aktywności,
5. ustalanie tematyki zajęć teoretycznych, grupowych i indywidualnych,
6. prowadzenie dokumentacji dotyczącej oceny postępów rehabilitacji i terapii pensjonariuszy Ośrodka oraz dokumentowanie pracy zespołu.

Ustalono, że Zespół zbiera się zawsze przed przedłużeniem użytkownikowi decyzji kierującej na pobyt w Ośrodku lub przed wydaniem pierwszej decyzji kierującej do Ośrodka po 2 tygodniowym pobycie użytkownika w Ośrodku w formie klubowej. Wydana wówczas opinia Zespołu jest podstawą dla PCPR do wydania decyzji kierującej. Ze spotkań Zespołu sporządzane są protokoły, w których wskazano na dalszą celowość uczestniczenia w zajęciach Ośrodka.

W każdy poniedziałek pracownicy spotykają się w celu omówienia min. spraw bieżących dotyczących funkcjonowania poszczególnych użytkowników, ich stanu zdrowia

oraz planów pracy na nadchodzący tydzień.

Natomiast, w celu dokonania oceny funkcjonowania użytkownika w Ośrodku i opracowania indywidualnego planu postępowania wspierająco-rehabilitacyjnego Zespół zbiera się co pół roku. **Z tych spotkań nie są sporządzane protokoły, a informacje dotyczące użytkowników asystent prowadzący zapisuje bezpośrednio w notatkach asystentów i Indywidualnym Programie Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej.**

Na posiedzeniu zespołu dokonywana jest też ocena postępów uczestnika w zajęciach w Ośrodku, którą wypełnia asystent prowadzący po uzgodnieniu z pozostałymi członkami zespołu.

Wszyscy członkowie zespołu są asystentami prowadzącymi dla 7 osób. Z prowadzonych oddziaływań asystenci sporządzają cotygodniowe notatki. Zawierają one informacje o zachowaniu użytkowników, samopoczuciu psychofizycznym, aktywności na zajęciach. W notatkach wskazano na relacje użytkownika z rodziną, jakie problemy panują w rodzinie.

Z analizy notatek asystentów można wnioskować o samopoczuciu psychofizycznym użytkownika, jego zainteresowaniach i aktywności na zajęciach. Wskazano także na postępy użytkownika w zakresie nabywania różnych umiejętności oraz zmian w zachowaniu.

W ramach prowadzonego postępowania wspierająco-rehabilitacyjnego w Ośrodku prowadzone są różnorodne formy terapii zajęciowej w następujących pracowniach:

1. plastycznej,
2. ceramicznej,
3. rękodzieła,
4. życia codziennego,
5. komputerowej,
6. papieru czerpanego,
7. wikliny,
8. teatralnej.

Prowadzone w Ośrodku zajęcia ukierunkowane są na rehabilitację społeczną i zawodową poprzez proponowanie użytkownikom udziału w różnych projektach, kursach zawodowych, zlecaniu im w ramach umów zlecenia drobnych prac. Działania Ośrodka ukierunkowane są w głównej mierze na przywrócenie użytkowników do aktywności zawodowej stąd w ramach realizacji projektów: jeden użytkownik będzie realizował w październiku br kurs prawo jazdy kat. B oraz „Operatora wózków widłowych”, dwóch użytkowników – kurs „Gastronomia, kulinaria , catering” (planowany termin rozpoczęcia –

koniec października 2009), jeden użytkownik – kurs „Fakturowanie i kasa fiskalna” (planowany termin rozpoczęcia – 01 października 2009).

Celem jak najlepszego przygotowania się do pełnienia ról społecznych i zawodowych użytkownicy mają możliwość uczestniczenia w wielu treningach, tj.

1. Trening umiejętności społecznych
2. Trening utrzymania czystości we własnym otoczeniu
3. Trening rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich
4. Trening obsługi podstawowego sprzętu AGD
5. Trening higieniczny
6. Trening lekowy
7. Trening budżetowy
8. Trening dotyczący zdrowego stylu życia
9. Trening dotyczący racjonalnego odżywiania
10. Trening dotyczący zdrowego snu
11. Trening relaksacyjny
12. Trening dotyczący technik manipulacyjnych
13. Trening dotyczący wyrażania złości
14. Trening dotyczący radzenia sobie z lękiem
15. Trening dotyczący twórczego rozwiązywania problemów
16. Trening dotyczący umiejętności analizowania emocji i zazdrości
17. Trening dotyczący radzenia sobie z trudnymi emocjami
18. Trening dotyczący relacji interpersonalnej – zauroczenie a miłość

Zajęcia w pracowniach terapeutycznych oraz treningi prowadzone są w oparciu o roczne plany pracy pracowni i wskazówki ustalone na posiedzeniach Zespołu ds. Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej.

Z zorganizowanych zajęć terapeutycznych i treningów prowadzona jest dokumentacja, na którą składa się: roczny plan pracy każdej pracowni z określonymi głównymi celami do pracy z użytkownikami. Instruktorzy terapii zajęciowej opisują każdego dnia - kto uczestniczył w prowadzonych przez nich zajęciach, jaki założono cel i jakie osiągnięto w tym zakresie efekty.

Indywidualne plany postępowania wspierająco- rehabilitacyjnego opracowane są dla wszystkich użytkowników. Ustalono, że wszystkie plany są uzgodnione z użytkownikami oraz ich opiekunami prawnymi. Na indywidualną dokumentację terapeutyczną użytkownika

składa się opinia psychologa, ocena postępów uczestnika zajęć OWL w prowadzonej rehabilitacji zawodowej, indywidualny program rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Po przeanalizowaniu powyższej dokumentacji ustalono, że w dokumentacji psychologa zawarte są informacje dotyczące pracy z rodziną użytkownika i objęcia rodziny zajęciami w grupie wsparcia. W opinii wskazano na możliwości psychospołeczne użytkownika. Ocena postępów uczestnika w zajęciach dokonywana jest co pół roku. Asystent prowadzący, wspólnie z zespołem, bierze pod uwagę następujące kryteria: ogólny stan zdrowia, higiena osobista, czynności życia codziennego i ogólna zaradność, dojrzałość i umiejętności zawodowe, sfera intelektualna, sfera społeczna, sfera emocjonalno-motywacyjna, stosunek do opiekuna podczas pracy, wrażenia ogólne, samowystarczalność, zasoby, postawa zawodowa, tempo pracy, motoryka, akceptacja współpracowników. W oparciu o tą ocenę opracowywany jest indywidualny program rehabilitacji społecznej i zawodowej, w którym wskazano sfery nad którymi należy pracować z użytkownikiem, jakie zajęcia proponuje się w toku prowadzonego postępowania. **Zapisy te są ogólne, nie wskazano na wykształcenie konkretnych umiejętności oraz nie uwzględniono w nich pracy z rodziną użytkownika.**

Notatki asystentów prowadzących sporządzane są systematycznie. Zawarto w nich informacje o stanie zdrowia użytkowników, głównych problemach dotyczących uczestnika zajęć. W niektórych notatkach opisano relacje użytkowników ze swoimi rodzinami i główne konflikty i problemy występujące w rodzinie użytkownika oraz wskazano na próby kontaktowania się z rodziną.

4. Dokumentacja Powiatowego Ośrodka Wsparcia.

W Ośrodku znajdują się kserokopie dokumentacji indywidualnej użytkownika. Oryginały znajdują się w PCPR. Na podstawie przedłożonych kserokopii ustalono, że zawiera ona:

- podanie o przyjęcie do powiatowego ośrodka wsparcia, podpisane przez użytkownika lub jego przedstawiciela ustawowego,
- zgoda użytkownika na przetwarzanie danych osobowych,
- zaświadczenie lekarza psychiatry lub lekarza neurologa o stanie zdrowia, stwierdzające zasadność pobytu w ośrodku,
- opinia psychologiczna dla wszystkich użytkowników,
- rodzinny wywiad środowiskowy,

- decyzje administracyjne kierujące do ośrodka,
- indywidualny plan postępowania wspierająco-rehabilitacyjnego, opracowany po przyjęciu użytkownika,
- notatki z przebiegu postępowania wspierająco-rehabilitacyjnego, sporządzane przez asystenta prowadzącego użytkownika, wg. potrzeb, co najmniej 1 raz w tygodniu,
- dokumentacja z prowadzonej terapii zajęciowej,
- opinie Zespołu Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej przed wydaniem uczestnikowi decyzji na pobyt w Ośrodku,
- zgoda użytkownika na ponoszenie odpłatności.

Na dokumentację pracy zespołu wspierająco-rehabilitacyjnego, składa się min. miesięczna ewidencja obecności uczestników, notatki asystentów, indywidualny plan postępowania wspierająco-rehabilitacyjnego, notatki z posiedzeń zespołu wspierająco-rehabilitacyjnego, dzienniki pracy pracowników, roczne plany pracy poszczególnych pracowni.

Cała dokumentacja przechowywana jest w sposób uniemożliwiający do niej dostęp osobom nieupoważnionym.

5. Ocena poziomu i struktury zatrudnienia oraz kwalifikacje zatrudnionych pracowników

Schemat organizacyjny Powiatowego Ośrodka Wsparcia stanowi załącznik do Regulaminu Organizacyjnego z dnia 9 grudnia 2008 roku (Akta sprawy Nr 5).

W jej ramach wyszczególnione są następujące stanowiska:

I. Dział rehabilitacji społecznej i zawodowej (10 etatów):

- kierownik – 1 etat,
- stanowiska terapeutyczne – 6 etatów,
- asystent osoby niepełnosprawnej – 2 etaty,
- rehabilitant – 1 etat,

II. Dział wsparcia środowiskowego (5 etatów):

- kierownik – 1 etat,
- psycholog – 1 etat,
- lekarz – 1 etat,
- pielęgniarka – 1 etat,
- pracownik socjalny – 1 etat,

III. Dział finansowo-księgowy (2 etaty):

- główny księgowy – 1 etat,
- stanowisko ds. finansowych – 1 etat,

IV. Dział administracyjno-gospodarczy (16 etatów):

- kierownik – 1 etat,
- dozorca – 3 etaty,
- kierowca – 2 etaty,
- konserwator – 1 etat,
- intendent – 1 etat,
- kucharz – 1 etat,
- sprzątajaca – 2 etaty,
- stanowiska pracy chronionej (pomoc kuchenna – 1 etat, pokojowa – 1 etat, praczka – 1 etat, pracownik gospodarczy – 1 etat, kelner – 1 etat, recepcjonista – 1 etat),

V. Samodzielne stanowisko pracy (2 etaty tj. stanowisko ds. organizacyjnych oraz informatyk).

W dniu kontroli w POW zatrudnionych było 16 osób (Akta sprawy nr 6) w przeliczeniu na pełne etaty 15,5 osób (tj. dyrektor, główna księgowa, specjalista ds. osobowych, inspektor w dziale finansowo-księgowym – w zakresie czynności ma powierzone obowiązki kierownika działu rehabilitacji społecznej i zawodowej, terapeuta, 2 starszych terapeutów, instruktor terapii zajęciowej, konserwator-zaopatrzeniowiec, 3 dozorców, kierowca, kucharz, sprzątaczką na ½ etatu, konserwator.

Ponadto, w Ośrodku zatrudnionych jest 7 osób na umowę zlecenie oraz 2 stażystów (referent i technik masażysta).

Bezpośrednio z użytkownikami pracują 4 osoby, w przeliczeniu na pełne etaty – 4 oraz 5 osób zatrudnionych na umowę zlecenie tj. 2 psychologów, pielęgniarka oraz dwie osoby prowadzące jedna zajęcia muzyczne, druga zajęcia komputerowe. **Należy stwierdzić, że stan zatrudnienia pracowników merytorycznych w Ośrodku jest niezgodny ze wskazówkami MPiPS dot. organizacji i funkcjonowania śds, według których w tym typie domu (A) zatrudnionych powinno być merytorycznie przygotowanych pracowników minimalnie 1 etat na 6 uczestników.**

Ponadto, rzeczywiste zatrudnienie nie odpowiada schematowi organizacyjnemu określone w Regulaminie Organizacyjnym POW.

Kwalifikacje pracowników Ośrodka określone są w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 10/09 Dyrektora Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Lipniaku z dnia 01 kwietnia 2009 r. (Akta sprawy nr 7). Są one zgodne z rozporządzeniem Rady

Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398).

W oparciu o przedłożony wykaz pracowników oraz sprawdzone w trakcie kontroli akta osobowe Dyrektora i wszystkich pracowników pracujących bezpośrednio z użytkownikami w POW (załącznik nr 1) stwierdzono, że pracownicy posiadają wymagane kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach określone w ww. rozporządzeniu, a Dyrektor spełnia wymagania określone w art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.).

Pracownicy Domu podnoszą swoje kwalifikacje uczestnicząc w różnego rodzaju kursach i szkoleniach. W kontrolowanym okresie pracownicy POW uczestniczyli w następujących szkoleniach i spotkaniach samokształcących:

W 2008 roku:

L.p.	Prowadzący szkolenie/konferencję	Nazwa szkolenia	Osoby uczestniczące w szkoleniu
1.	1. Psycholog 2. Przedstawiciele Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie: 3. koordynator programu PROGRES 4. Przedstawiciele SP SP ZOZ w Suwałkach 5. Wicedyrektor Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej 6. Przedstawiciel PFRON w Warszawie, 7. Kierownik Pensjonatu „U Pana Cogito” 8. Założyciel Fundacji Pomocy Wzajemnej BARKA w Poznaniu	28-30.01.2008 Konferencja „Powrót do ról społecznych i zawodowych. Modele rehabilitacji i zatrudnienia osób po kryzysie psychicznym w środowisku lokalnym”	Dyrektor Instruktor – koordynator projektu EQUAL
2.	1. Dyrektor PCPR w Suwałkach 2. Ordynator SP SP ZOZ im.J.Babińskiego w Krakowie 3. Przedstawiciele: - SP SP ZOZ w Suwałkach - OWL w Lipniaku - ŚDS w Olecku - Stowarzyszenia Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych w Augustowie - Stowarzyszenia „Nadzieja” - Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Suwałkach - Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego 4. Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku 5. Prezes Zarządu PFRON w Warszawie –	13-14-03.2008 Konferencja „Wchodzenie, utrzymanie, powrót na rynek osób po kryzysie psychicznym”	Psycholog – Terapeuta Terapeuta Główny Księgowy Dyrektor
3.	Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych	18.03.2008 Szkolenie „Zatrudnianie osób niepełnosprawnych w administracji publicznej”	Starszy specjalista ds. osobowych

4.	1. Kierownik Suwalskiego Biura Wolontariatu 2. Doktor nauk prawnych, radca prawny –	24-25.10.2008 Warsztaty szkoleniowe „Jak zdobyć i zatrzymać wolontariusz?”	Instruktor Terapii Zajęciowej Starszy Terapeuta
5.	Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno – Gospodarczych w Augustowie	8-10.12.2008 15-16.12.2008 Szkolenie „Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi. Wybrane zagadnienia i przykłady treningów”	Terapeuta Instruktor w Dziale Finansowo -Księgowym p.o. Kierownika Działu ds.Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Instruktor Terapii Zajęciowej
6.	1. Wicedyrektor Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,	11-12.12.2008 Konferencja „Dobre praktyki aktywnych form pomocy w 2008 roku”	Dyrektor

W 2009 roku:

L.p.	Prowadzący szkolenie/konferencję	Nazwa szkolenia	Osoby uczestniczące w szkoleniu
1.	Stowarzyszenie Euroregion Niemen	27-28.04.2009 Szkolenie „Metodologia przygotowywania projektów finansowych z EFS”	Inspektor w Dziale Finansowo -Księgowym p.o. Kierownika Działu ds. Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej
2.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku	20.05.2009 Szkolenie „Seksualność osób niepełnosprawnych”	Inspektor w Dziale Finansowo -Księgowym p.o. Kierownika Działu ds. Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej
3.	1. Prezes OTU Stare Juchy 2. Przedstawiciel PARPA 3. Pełnomocnik Zarządu Województwa ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	27.29.05.2009 Konferencja „Relacja terapeutyczna i proces grupowy w psychoterapii uzależnień”	Inspektor w Dziale Finansowo -Księgowym p.o. Kierownika Działu ds. RS i Z Starszy Terapeuta

Ponadto, w 2009 r. odbyły się dla wszystkich pracowników merytorycznych, następujące szkolenia wewnętrzne:

Wykaz szkoleń wewnętrznych (od 01.01.2009):

L.p.	Prowadzący szkolenie/konferencję	Nazwa szkolenia	Osoby uczestniczące w szkoleniu
1.	Psycholog	Szkolenie „Zachowanie tajemnicy służbowej i postępowania z osobami chorymi psychicznie”	Wszyscy pracownicy Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Lipniaku

2.	Psycholog	Szkolenie nt. indywidualnego prowadzenia Uczestników Ośrodka w Lipniaku 31.07.2009	Dyrektor, Inspektor w Dziale Finansowo-Księgowym - p.o. Kierownika Działu ds. Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej; Terapeuta; 2 starszych terapeutów, Inspektor Terapii Zajęciowej Psycholog,
3.	1. Dyrektor poznańskiego „Domu pod Fontannami” 2. Lekarz psychiatra SP SP ZOZ w Suwałkach 3. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suwałkach 4. Doradca zawodowy 5. Psycholog	12.09.2009 Konferencja „Bliska pomoc, pomocni bliscy”	Wszyscy pracownicy Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Lipniaku (w ramach samokształcenia), Uczestnicy oraz ich rodziny

Z przeprowadzonych szkoleń wewnętrznych nie jest prowadzona dokumentacja.

Dokonano wpisu do książki kontroli POW pod pozycją 5/2009.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje Dyrektor Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Lipniaku.

Zgodnie z § 15 ust. 2 pkt 7 oraz § 16 ust. 1, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z późn. zm.) Dyrektorowi Powiatowego Ośrodka Wsparcia przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu, umotywowanych zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu; Dyrektor POW składa wówczas wyjaśnienia przyczyn tej odmowy w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu.

DYREKTOR
Ośrodka Wsparcia dla Osób
z Zaburzeniami Psychicznymi
w Lipniaku

Bożenna Chmielewska

(data i podpis Dyrektora POW)

23.10.2009 r.

Podpisy kontrolujących

1/ Ewa Ferrel
2/ Mięciński Marcin